

УДК 159.98

КОНЦЕПТУАЛІЗАЦІЯ ГУМАНІСТИЧНОЇ ТЕОРІЇ К. РОДЖЕРСА, ЦЕНТРОВАНОЇ НА ЛЮДИНІ

© Л. О. Шаповалова

Представлено концептуалізацію гуманістичної теорії К. Роджерса, центрованої на людині, та виявлені її складові, що допомагають людині розвиватися та удосконалюватися. Для реалізації даної мети сформульовано задачі гуманістичної психології, центрованої на людині, та представлена характеристика складових гуманістичної терапії. Розкрито поняттєво-категорійний апарат гуманістичної теорії, її сутність, виявлено проблеми психології, центрованої на людині. Як результат, обґрунтовано сутність наукового дослідження терапії К. Роджерса, що базується на емпіричному дослідженні, в основі якого техніки ефективного консультування, що базуються на безумовній позитивній увазі, конгруентності та емпатичному підході до людини. Результати дослідження привели до висновків, що у результаті даної терапії у клієнта буде розвиватися більша кількість здорових якостей, властивих самоактулізованам людям, включаючи відкритість переживанню, самоприйняття і довіру до організмичного переживання.

***Ключові слова:** К.Роджерс, гуманістична теорія, клієнт-центрована терапія, людина, актуалізація, організмичний оціночний процес, холістична система, самоактуалізація, когнітивний процес*

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок з важливими науковими чи практичними завданнями

Карл Роджерс – один з видатних представників гуманістичної психології і перших членів Асоціації гуманістичної психології, який сформував філософію терапії, центрованої на людині (клієнті). Концептуалізація гуманістичної теорії К.Роджерса базується на переконанні, що людина, яка шукає допомоги, є кращим арбітром концепції, що приводить до розвитку. Дана теорія включає орієнтацію Роджерса по відношенню до терапії і освіти, які фокусуються на переживаннях клієнта, а не на ролі терапевта чи викладача. К.Роджерс отримав психологічну освіту в університетах штатів Вісконсін і Колумбія (бакалавр, 1924; магістр 1926), професійну діяльність розпочав у якості психолога у дослідницькому відділі Суспільства по профілактиці дитячої жорстокості; у 1931 р. захистив докторську дисертацію у Педагогічному коледжі Колумбійського університету. Професор медичної психології в університеті штату Огайо (1940-1945), з 1964 р. працював в Інституті поведінкових наук в м. Ла Жолла, в Каліфорнії, у подальшому у якості директора). Президент Американської асоціації прикладної психології (1944-1945), Американської академії психотерапевтів (1956-1958). Створив психотерапевтичну систему, яка уступає місце лише психоаналізу З. Фрейда. Його метод психотерапії називається по-різному: недирективне консультування, недирективна психотерапія, клієнт-центрована терапія, особистісно-центрована психотерапія, яка широко використовується психотерапевтами в США та Європі. Для метода Роджерса характерним є неавторитарний й підхід до пацієнта, якого він називає клієнтом, підкреслюючи його рівність з психотерапевтом. Психотерапевтичний

метод Роджерса концентрується на суб'єктивному чи феноменологічному досвіді пацієнта, що люди володіють тенденцією до самоактуалізації, яка сприяє здоров'ю і росту людини. Психотерапевт діє як помічник в усуненні емоційних блоків чи перепон до росту і сприяє його зрілості та освоєння нового досвіду, а з вивільненням перепон вивільнюються сили росту і відкривається шлях для самолікування [1].

К. Роджерс вважав, що все людське існування мотивується головним чином процесом зростання, який він називав *тенденцією актуалізації* (Rogers, 1963), що включає сили росту і розвитку, які є вродженими і властивими всім організмам. Він був піонером у сфері консультування і психотерапії, тому заслуговує глибокої уваги, так як його дослідження природи процесів, які виникли під час клінічного «лікування», є «центрованими на людині», а не «на організмі». Тому для людини у контексті його теорії викристалізовується *організмичний оціночний процес*, що включає внутрішні відчуття людини, які приводять до зростання і здоров'я [2].

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми, на яку спираються автори

Автор спирається на доробки К. Роджерса, що стосуються клієнт-центрованої терапії.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується стаття. Проблемна ситуація

В контексті теорії К. Роджерса мова йде про людину, що повністю функціонує, тому така людина і представляє організм, який переживає всі процеси, що відбуваються з людиною. Для людини важливим є її повноцінне функціонування (термін Роджерса), що вживається для визначення душевно здорової людини. Тому ми будемо говорити про людину, значення якої що ближче до психологічного завдяки *емпатичного враження*, тобто здатності терапевта розгадати психологічні переживання клієнта. Людина і Я – це одне й те ж саме, якщо я повністю конгруентне з організмом.

Мета наукового дослідження – концептуалізація гуманістичної теорії К. Роджерса, центрованої на людині, та виявлення її складових, що допомагають розвиватися та удосконалюватися людині. **Дана мета реалізується в наступних задачах:** сформулювати мету і цілі гуманістичної теорії К. Роджерса, центрованої на людині; проаналізувати складові гуманістичної теорії К. Роджерса та дати їм характеристику; з'ясувати поняттєво-категорійний апарат гуманістичної теорії К. Роджерса, центрованої на людині та розкрити сутність гуманістичної теорії К. Роджерса, центрованої на людині; виявити проблеми гуманістичної теорії К. Роджерса, центрованої на людині.

Обговорення проблеми

К. Роджерс намагався забезпечити і підтвердити свої теоретичні задуми гуманістичної психології емпіричними доказами, отриманими в ході власного дослідження.

Тому акцентуємо увагу на складових гуманістичної теорії К. Роджерса. *1. Індивідуальні відмінності.* К. Роджерс не акцентував увагу на фокусуванні

стійких індивідуальних відмінностей, так як індивіди відрізняються рівнями свого розвитку і умовами, які, на його думку, слід витримувати, щоб отримати схвалення оточуючих. Інші дослідники розробили шкали для оцінки тих аспектів його теорії, які слід уподібнювати рисам людини.

2. *Адаптація і пристосування*. К. Роджерс глибоко описує свою терапевтичну техніку, центровану на людині. Індивідуальна і групова терапія, включаючи групи зустрічей, які проводить фісілітатор, включає техніку, що сприяє росту, у відповідності до якої групи людей відкрито і чесно виражають свої почуття і погляд, зустрічі, що приводять до прогресу через стадії функціонування, що ведуть до великої відкритості для вираження почуттів і адекватного вибору *при безумовній позитивній увазі*, тобто прийняття й поваги до людини без вимоги до її конкретної поведінки у якості умови.

3. *Когнітивні процеси*. Мислення і почуття можуть гальмуватися прийняттям посторонніх настанов, як нам жити і яким мені бути, тому використовується преміювання як умова гарного терапевта, що включає позитивну оцінку клієнта, а також безумовну позитивну увагу до клієнта.

4. *Суспільство*. З підходу, центрованого на людині, витікають висновки, що стосуються покращення існування людини в суспільстві, включаючи освіту, брак, виробничі ролі і групові конфлікти, умови формування цінностей як очікувань, які людина повинна виправдати, перш ніж отримати повагу і любов.

5. *Біологічні впливи*. Роджерс не розглядав біологічні фактори, хоча його процес актуалізації базується на біологічній метафорі.

6. *Дитячий розвиток*. Діти відчужуються від внутрішніх сил росту, якщо батьки виховують дітей з безумовно позитивною увагою.

7. *Дорослий розвиток*. Дорослі можуть змінюватися, якщо будуть знаходитися в умовах свободи, яка зробить їх вільними, для чого використовується шкала прогресу як вимірювальний інструмент для оцінки, настільки людина досягла своєї цілі, яка складається з перетворення його на повноцінний суб'єкт, що функціонує у суспільстві [3].

Тенденція до актуалізації

Роджерс вважав, що вся мотивація людини вкладається в основний процес, який він назвав тенденцією до актуалізації, що напрямляє розвиток людини у всьому органічному і людському житті і означає необхідність розвиватися, удосконалюватися, поглиблюватися, що в цілому націлено на активізацію всіх можливостей організму чи «Я». Широку загальну тенденцію до розвитку у природі він назвав тенденцією, що формується, протиставляючи її тенденції до хаосу (ентропії), і вважав, що природня тенденція є могутньою у контексті руху від більш простих форм до більш складних. Специфічним аспектом цієї тенденції, що формується, є тенденція актуалізації, а біологічна тенденція така як мотивація голоду чи спраги є такою ж тенденцією актуалізації, як і вищі людські мотивації. Тенденція до актуалізації приводить до диференціації (складності), незалежності і соціальної відповідальності. Тому для Роджерса мотивація, що внутрішньо властива кожній людині, є здоровою.

Організмичний оціночний процес

Самоактуалізована людина контактує з внутрішніми переживаннями, які з моменту народження приводять до особистісного розвитку людини в контексті організмичного оціночного процесу. Це підсвідомий провідник, який оцінює переживання з точки зору потенціалу розвитку людини, що в нього включається. Він залучає людину до переживань, які сприяють розвитку, і відволікає від тих переживань, що уповільнюють його рух. Людина може вилучати навіть ті дії, які свідомо могли б здаватися людині корисними, але внутрішній провідник їх вважає неправильними. Тому вибір направляється не зовнішніми правилами, а внутрішніми переживаннями, тому цей внутрішній оціночний процес є корисним для людини, починаючи з самого раннього віку. З розвитком люди часто змінюються внутрішні переживання зовнішніми правилами по мірі того, як люди засвоюють суспільні цінності, що перехрещуються з психологічним розвитком. Люди, які страждають від емоційних переживань (чи навіть злочинці) не здаються нам ні здоровими, ні зрілими людьми, тому Роджерс звинувачував у цьому соціальні сили, які втрачають зв'язок зі своїми внутрішніми процесами розвитку, не довіряючи своїм внутрішнім відчуттям. Аналогічні висловлювання, на його думку, йдуть від батьків, шкіл і навіть психоаналітиків [4].

Характеристики людини, яка повноцінно функціонує, і демонструє ознаки душевного здоров'я

Людина, яка приділяє велику увагу організмичному оціночному процесу, є самоактуалізованою, чи такою, що повноцінно функціонує. Роджерс перераховує ряд характеристик, які слід інтерпретувати як ознаки душевного здоров'я: 1. *Відкритість переживанню, що сприймається як суб'єктивними, так і об'єктивними подіями власного життя.* Люди не можуть піддавати цензурі переживання через посередництво захисту і ця відкритість включає в себе здатність виносити неоднозначність переживання, тому що ситуація в один момент уявляється однією, а в інший момент – іншою. 2. *Екзистенційний образ життя.* Людина, що відкрита переживанню, виявляє зростаючу потребу до повноцінного переживання кожної миті свого життя, що дозволяє виявити своє «Я». Це говорить про те, що повноцінно функціонуюча людина приймає участь у кожному моменті екзистенційного образу життя, що означає максимальну адаптивність людини до ситуації – рухомої, плинної, а не як стійкої, застиглої і структурованої [5]. 3. *Організмична довіра.* Людина з організмичною довірою в кожному мить свого життя спирається на внутрішні переживання, щоб управляти своєю поведінкою. Ці переживання відрізняються точністю і людина в неспотвореному вигляді сприймає потреби та емоції, а також різні аспекти соціальної ситуації. Коли людина втрачає контакти з внутрішніми почуттями та цінностями, то виникає дисфункція. Індивід інтегрує всі ці межі переживання і приходять до внутрішнього осмислення того, що для нього правильно. Ці відчуття людини є надійними, щоб думати про правильність речей і не залежати від зовнішніх авторитетів. 4. *Емпірична свобода.* Повноцінно функціонуюча людина у кожному мить свого життя переживає свободу вибору. Така емпірична свобода не відкидає присутності

детермінізму у світі. У більшості випадків мала місце і біхевіоральна (поведінкова) свобода. 5. *Креативність*. Повноцінно функціонуюча людина живе креативно. У кожному мить вона знаходить нові способи жити, замість того, щоб залишатися у минулих, жорстких патернах, які не є більше адаптивними. Роджерс описує повноцінно функціонуючих людей як здатних адаптуватися до нових умов, як таких, що представляють «авангард людської еволюції» (термін Роджерса) [6].

Суб'єктивні переживання і цінності, які виникали у процесі переживання

У своїх роботах К. Роджерс зафіксував акцент на суб'єктивності, яку він спостерігав на своїх семінарах, на яких люди описували свої переживання з точки зору духовності. Це передбачало трансперсональний вимір людського переживання змінних станів свідомості і містицизм, які були схожими на актуалізацію, для якої необхідна була оцінка віри у трансцендентальні сили, які повинні вивчатися методами емпіричного аналізу. Його підхід змушував нас замислитися над роллю суб'єктивності у науковій системі поглядів і навіть у сферах, які вбачаються суперечливими для науки. У теорії Роджерса важливу роль відігравали також цінності, які виникали у процесі переживання, проте він ставив під сумнів релігійні цінності.

Формування власного «Я» та розвиток креативності як здорової тенденції до росту особистості

Зростання особистості, яке відбувається у процесі терапії, націлене на зміну свого «Я», хоча його клієнти постійно говорили, що вони не впевнені в реальності власного «Я». Тому Роджерс включив поняття «Я» у свою терапію, яке набуло великої популярності, і великі філософи сучасності намагалися підняти на щит теорію «Я» як одиниці організації особистості, що включала терміни психоаналізу - «ідеальне Я» і «реальне Я», в результаті чого мала місце розузгодженість між першим і другим «Я». Ця проблема виникла у результаті того, що всі хотіли бути схожими на ідеальне «Я», а реальне «Я» включало реальні якості людини, включаючи тенденцію до актуалізації. Якщо ідеальне «Я» вело до розузгодженості з особистістю, то реальне «Я» фіксувало невідповідність для опису переживань і демонструвало конфлікт між реальним «Я» та ідеальним «Я». У результаті цієї невідповідності людина переживала реальне «Я» як загрозливе. Для того, щоб подолати загрозу, захисні механізми викривляють і відкидають переживання, тому більшість людей, коли вони намагалися означити здоровий процес актуалізації, вживали термін самоактуалізації, яка для нього була субаспектом актуалізації [7].

Актуалізація і самоактуалізація

Якщо людина відмовлялася від реального «Я», то актуалізація і самоактуалізація були у конфлікті, а неадекватна самоактуалізація намагалася ставити перепони здоровій актуалізації. Тому для Роджерса самоактуалізація – це нездорова тенденція, коли людина знаходилася у стані дезадаптації у результаті того, що актуалізація «Я» визнавалася не індивідом, а суспільством. Актуалізація – це здорова тенденція і є загальною, хоча для деяких осіб

зростання є дійсно індивідуальним і самостійно обраним процесом. Роджерс назвав позитивний вид соціалізації позитивним процесом, коли батьки виховують дітей у відповідності з цінностями, проте цей вид соціалізації не приводить до найкращих результатів. На жаль, деякі «погані» якості» включають в себе здоровий потенціал. Роджерс аналізував особливості оточення, яке стимулює креативність. Креативність потребує трьох психологічних якостей: 1) відкритість переживанню; 2) внутрішній локус оцінки; 3) здібності до гри з поняттями і та елементами. Самоактуалізація та розвиток креативності сприяють розвитку особистості [8].

Терапія, центрована на клієнті

Роджерс розглядав терапію як переживання, яке могло б допомогти людям поєднатися зі своїм організмичним оціночним процесом, який керується здоровим розвитком. Так у цьому процесі напрямок задається клієнтом, а не інсайтами терапевта, який отримав назву недирективної терапії, а пізніше – клієнт-центрованої терапії, центрованої на людині. Він концентрує увагу на переживанні клієнта, особливо в зв'язку з почуттями, щоб мобілізувати силу росту, що знаходиться в тенденції до актуалізації, терапії, як здорової тенденції до росту особистості. У протилежність терапії, що базується на лікувальній моделі, яка об'єктивує суб'єктів лікування, клієнт-центрована терапія є вільним від насилля методом, в основі якого повага до переживання клієнта і відповідає уявленню про психотерапію як спосіб «врачування» душ [9].

Умови терапії

Головними у його терапії були наступні умови: 1) безумовна позитивна увага; 2) конгруентність; 3) емпатична увага, умови, які він вважав необхідними і достатніми для терапевтичного прогресу. *Перша умова успішної психотерапії*, яка сприяє досягненню прогресу, коли клієнти бачать, що терапевт розуміє їх почуття. Зрозуміло, що терапевт не може схвалити неадекватну поведінку, але відчуття безумовної позитивної уваги все ж таки можна передати, пропонуючи клієнту прийняття, яке не залежить від конкретних дій. Важливо, щоб клієнт довіряв своєму особистому переживанню, внутрішньому організмичному оціночному процесу. Таке преміювання клієнта породжує терапевтичний прогрес. *Друга умова успішної психотерапії* – це конгруентність у поведінці терапевта у процесі протікання інтеракції. Це означає, щ поведінка терапевта повинна співпадати з його внутрішніми переживаннями. Терапевт повинен бути відкритим, щоб клієнт міг бачити переживання терапевта, бачити маску, яку приховує психотерапевт. *Третьою умовою успішної психотерапії* є емпатичне розуміння, в основі якого те, що терапевт повинен зрозуміти переживання клієнта. Емпатія завдяки Роджерсу – головна тема дискусій у терапевтичному середовищі [10].

Загальна теорія міжособистісних відносин

Роджерс сформулював загальну теорію міжособистісних відносин і прийшов до висновку, що терапевтичний процес є моделлю міжособистісних відносин, яка характеризується трьома постулатами: 1) віра в конструктивну і творчу мудрість людини; 2) переконання в соціально-особистісній природі

засобів, що актуалізують конструктивний особистісний потенціал людини у процесах міжособистісного спілкування; 3) уявлення про закономірні стадії протікання групового процесу. Гуманістичний ідеал вільної і цілісно функціонуючої людини передбачає свободу і відповідальність, цілісність і гармонічність, актуалізацію і реалізацію всіх потенційних можливостей людини. Цю його теорію можна назвати гуманістичною революційністю [11].

Людино-центрована терапія Роджерса як третя сила між фрейдизмом і біхевіоризмом

На протязі своєї кар'єри Роджерс пройшов шлях від індивідуальної психотерапевтичної взаємодії з клієнтом до роботи з малими групами, а потім націями: клієнт-центрована психотерапія (50-і рр.) еволюціонувала у 60-70-і рр. в людино-центроване навчання і у 80-і рр. втілилася в людино-центровану політику. Роджерс багато працював у гарячих точках планети – в Північній Ірландії, Південній Африці, Центральній Америці у 1986 р. приїжджав до Радянського Союзу. Згідно з результатами опитування, проведених у 1982 році, двома провідними психологічними журналами США (*Journal of Counseling Psychology* и *American Psychologist*), Роджерс отримав рейтинг самого впливового (most influential) американського психолога. У 1987 р. його кандидатура була висунута на Нобелівську премію світу. В одній із своїх робіт він писав, що особистісний людський спосіб буття у світі – це безкінечний процес становлення. Його гуманістична психологія стала фактично третьою силою між фрейдизмом і біхевіоризмом [12].

Висновки

Клієнт-центрована терапія - це широко відомий метод «лікування» людей, що відомі емоційними розладами, переживаннями, які не сумісні з образом Я, які клієнт розкриває. Реальне Я повністю повинно бути конгруентним з реальним Я, що є ідентичним організму, який переживає всі ці відчуття. К. Роджерс вважав, що після створення терапевтичної атмосфери, якій властиві вирішальні особливості (безумовна позитивна увага, конгруентність та емпатичне розуміння), настає позитивна терапевтична ситуація. При аналогічній ситуації у клієнта будуть розвиватися більша кількість здорових якостей, властивих самоактуалізованим особистостям. У роботі «Центрована на клієнті терапія» (1954) у якості ядра особистості розглядав Я-концепцію, представлену динамікою співвідношення Я-реального і Я-ідеального. Згідно з його уявленнями, в особистості існують дві інстанції які повинні працювати узгоджено. «Реальне Я» представляє собою систему уявлень і оцінок самого себе, що залежать від індивідуального досвіду і актуальних оцінок оточуючих, а «ідеальне Я» представляє собою те, яким людина хоче бути. Розробив індириктивну психотерапію, центровану на клієнті, в основі якої лежить правило не давати порад клієнту і оцінок його поведінки, але актуалізувати його творчі потенції, необхідні для самостійного вирішення його проблем.

Список використаної літератури

1. Роменець В. А., Маноха І. П. *Історія психології XX століття : Навч. посібник / В. А. Роменець, І. П. Маноха. - К. : Либідь, 1998. - 992 с.*

2. *История философии : Энциклопедия.* Мн. : Интерпрессервис; Книжный Дом, 2002. – С. 626.
3. *Rogers Carl. Client-Centered Therapy.* - Cambridge Massachusetts: The Riverside Press, 1951. - S.430.
4. Кискер К. П., Фрайбергер Г., Розе Г. К., Вульф Э. *Психиатрия. Психосоматика, Психотерапия.* - М. : Алетейа, 1999.- 504 с.
5. Клонингер С. *Теории личности : познание человека.* 3-е изд. / С. Клонингер. - СПб : Питер, 2003. - 720 с.
6. Бек А., Раш А., Шо Б., Эмери Г. *Когнитивная терапия депрессии* / А. Бек, А. Раш, Б. Шо, Г. Эмери.- СПб : Питер. 2003.- 304 с.
7. Ананьев Б. Г. *О проблемах современного человекознания.* 2-е издание / Б. Г. Ананьев. - СПб : Питер, 2001.- 272 с.
8. Майерс Д. *Социальная психология.* 6-е изд., пераб. и доп. / Д. Майерс. - СПб : Питер, 2002.- 752 с.
9. Миллер С. *Психология развития : методы исследования* / С. Миллер. – СПб : Питер, 2002. - 454 с.
10. Холл Кэлвин С., Линдсей Гарднер. *Теории личности.* Пер. с англ. И.Б.Гриншпун.- М.: ЗАО Изд -во «ЭКСМО-ПРЕСС», 1999.- 592 с.
11. Роджерс К. *Искусство консультирования и терапии:* Пер. с англ. – М.: Апрель Пресс, Эксмо, 2002. – 976 с.
12. Роджерс К. Р. *Взгляд на психотерапию. Становление человека.* – М.: Издательская группа «Прогресс», «Универс», 1994. – 480 с.
13. Хьелл Л., Зиглер Д. *Теории личности. Основные положения, исследования и применение.* – СПб.: Питер, 2003. – 608 с. 8. Швырев В. С. *Теоретическое и эмпирическое в научном познании.* – М.: Наука, 1978. – 382 с.

REFERENCES

1. *Romenec' V.A., Manoha I.P. History of the psychology of the 20th century: textbook. the Guide* / V. A. Romenec', I. P. Manoha. - K. : Lybid, 1998. 992 s.
2. *History of philosophy: the encyclopedia.* MN. : Interpresservis; Book House, 2002. Pp. 626.
3. *Rogers Carl. Client-Centered Therapy.* - Cambridge Massachusetts : The Riverside Press, 1951. Pp.. 430.
4. *Kisker K. P., Frajberger G., Rose G. K., Wolfe E. Psychiatry. Psychosomatica. Psihoterapiâ* / K. P. Kisker, G. Frajberger, G. K. Rose, E. Wolfe. - M. : Aleteja, 1999. 504 s.
5. *Kloninger S. Personality theory : human cognition.* 3- ed. / S. Kloninger. – Spb : Piter, 2003. 720 s.
6. *Beck A., Rash A., Shaw B., Emery G. Cognitive therapy of depression* / A. Beck, A. Rush, B. Shaw, G. Emery. – Spb : Peter. 2003. 304 s.
7. *Anan'ev B. G. About the problems of modern about the human nature.* 2-nd Edition / B. Anan'ev. – Spb : Piter, 2001. 272 s.
8. *Myers D. Social psychology.* 6- ed. perab. and extras. / D. Myers. – Spb : Piter, 2002. 752 p.
9. *Miller S. Dvelopmental psychology: research methods* / S. Miller. – Spb : Piter, 2002. 454 s.
10. *Calvin S. Hall, Lindsay Gardner. Personality theory.* Lane. with engl. I.B. Grinshpun.- М.: IZD-vo "EKSMO-press, 1999. 592 s.
11. *Rodzher K. Iskusstvo konsul'tirovanija i terapii:* Per. s angl. – М.: Aprel' Press, Jeksmo, 2002. 976 s.
12. *Rodzher K. R. Vzgljad na psihoterapiju. Stanovlenie cheloveka.* – М.: Izdatel'skaja grupa «Progress», «Univers», 1994. 480 s.
13. *H'ell L., Zigler D. Teorii lichnosti. Osnovnye polozhenija, issledovanija i primenenie.* –

SPb.: Piter, 2003. 608 s.

ШАПОВАЛОВА Л. А. – кандидат философских наук, доцент кафедры информационных и социальных технологий, Энергодарский институт государственного и муниципального управления «КПУ» (Энергодар, Украина)
E-mail: alekta@meta.ua

КОНЦЕПТУАЛИЗАЦИЯ ГУМАНИСТИЧЕСКОЙ ТЕОРИИ К. РОДЖЕРСА, ЦЕНТРИРОВАННОЙ НА ЧЕЛОВЕКЕ

Представлена концептуализация гуманистической теории К. Роджерса, центрированной на человеке, и выявлены ее составляющие, которые помогают человеку развиваться и совершенствоваться. Для реализации данной цели сформулированы задачи гуманистической психологии, центрированной на человеке, и представлена характеристика составляющих гуманистической терапии. Раскрыт понятийно-категориальный аппарат гуманистической теории, ее сущность, выявлены проблемы психологии, центрированной на человеке. Как результат, обоснована сущность научного исследования терапии К. Роджерса, которая базируется на эмпирическом исследовании, в основе которого техники эффективного консультирования, базирующиеся на безусловном позитивном внимании, конгруэнтности и эмпатическом подходе к человеку. Результаты исследования привели к выводам, что в результате данной терапии у клиента будет развиваться большее количество здоровых качеств, свойственным самоактуализирующим людям, включая открытость переживанию, самопринятие и доверие к организмическому переживанию.

Ключевые слова: К. Роджерс, гуманистическая терапия, клиент-центрированная терапия, человек, актуализация, организмический оценочный процесс, холистическая система, самоактуализация, когнитивный процесс

SHAPOVALOVA, LILIA – Ph.D, Associate Professor of Energodar Information and Social Technology Institute of State and Municipal Management, "CPU" (Energodar, Ukraine)
E-mail: alekta@meta.ua

CONCEPTUALIZING OF A HUMANISTIC THEORY OF K. ROGERS, CENTERED ON A MAN

Submitted *Conceptualization* humanistic theory of K. Rogers, centered on the man, and found its components that help a person to develop and improve is submitted. For realization of this purpose formulated the task of humanistic psychology, centered on a man was formulated, and was described by the characteristic components of humanistic therapy. As a result, the entity scientific research therapy k. Rogers, based on empirical research based on the techniques of effective counseling based on unconditional positive mind, congruence and approach to the person is substantiated. Results of the study led to the conclusion that as result of this therapy the client will develop more healthy qualities, including openness and trust to organism experiences.

Keywords: K. Rogers humanistic theory, client centered therapy, man, updating, holistic system, self actualization, cognitive process.

*Рекомендовано до публікації д-р філос.наук, проф. Воронковою В.Г.
Дата надходження рукопису 17.12.2016*